

Wilt u voorlezing van deze preek in uw gemeente even melden via contact@vanbruggenpreken.nl ?

NEEM EEN VOORBEELD AAN GROOTVADER NOACH

[1]

Gemeente van onze Here Jezus Christus,

Vandaag gaat de preek over onze gemeenschappelijke groot-vader.[2.1]

Misschien denkt u dat dit een vergissing is: wij zijn toch niet allemaal familie van elkaar?

Op korte afstand gezien, is dit juist. Onze stambomen zijn heel verschillend. Ze raken elkaar in de laatste eeuwen vaak helemaal niet.

Toch zijn wij allemaal familie van elkaar.

Kijk maar eens wat verder terug. Dan verliezen onze stambomen zich eerst in de nevelen van de middeleeuwen.

Maar probeer eens door die nevelen heen naar het begin te kijken. Dan zien we opeens al onze stambomen samenkomen bij één persoon.

Dat is onze grote groot-vader.

Zijn naam is Noach: van hem stammen alle mensen af die tegenwoordig op aarde wonen.

Het is al heel lang geleden dat hij zelf op deze aarde leefde.

Hij was ooit de enig overgebleven verbindingspersoon tussen de eerste wereld en de tweede.[2.2]

De eerste wereld was de wereld voor de zondvloed. Zij was heel anders dan die van ons. Al was het alleen maar doordat de mensen toen vele eeuwen leefden. Gemiddeld 900 jaar. De generaties kwamen in die tijd niet na elkaar: ze leefden naast elkaar.

Ook waren er toen supermensen op de aarde.

Deze eerste wereld is door de zondvloed aan haar einde gekomen. Wat overbleef van deze grootse en meeslepende cultuur is een vage herinnering.

Nu leven wij in de tweede wereld. Na de alles vernietigende vloed.

Alleen Noach met zijn gezin heeft die ramp destijds overleefd.

Zo werd hij met zijn familie het begin van de tweede mensheid.

De grote groot-vader van ons allemaal, hier in de kerk en in Nederland en in de hele wereld.

*

Onze groot-vader is een nieuw begin geworden op een verschrikkelijke manier.

Hij heeft de hele wereld en al zijn bekenden zien wegvalLEN door verdrinking.

En in zijn eentje moest hij overnieuw beginnen op een drooggevalLEN wereld waar alles verwoest was.

Je vraagt je af: „Hoe heeft hij dit gekund?“

De tekst voor deze dienst geeft het antwoord: „Alleen door geloof“.[2.3]

Als onze stamvader is hij ook het grote voorbeeld voor onze mensheid.
Hij heeft door geloof de zondvloed overleefd en door geloof is hij dus de stamvader geworden van ons allemaal in deze tweede wereld.
Aan het begin van onze tegenwoordige wereldfamilie staat een gelovige.
Een voorbeeld.

Mensen in de 21ste eeuw, vergeet dat voorbeeld van je grote groot-vader niet!

[3]

NEEM EEN VOORBEELD AAN GROOTVADER NOACH

Leef in deze wereld

1. nadenkend
2. zorgzaam
3. duidelijk

1. (Nadenkend)[4]

Wanneer we met de bijbel zijn opgegroeid, lijkt het voor ons zo vanzelfsprekend: Noach bouwde de ark en werd behouden. Mooi toch![5.1]

Maar waarom zou dat zo vanzelfsprekend zijn dat Noach een ark bouwde?

Omdat God het had gezegd?

Maar het is voor veel mensen helemaal niet zo vanzelfsprekend om aandacht te geven aan wat God zegt.[5.2]

Eva en Adam hielden zich toch ook niet aan de paradijsopdracht toen ze van de verboden boom aten?

Kain trok zich toch niets aan van Gods waarschuwende woorden toen hij zijn broer doodde?

En we lezen in Genesis 6 dat in Noachs dagen bijna alle mensen helemaal godloos waren geworden: ze deden wat hun zelf het beste leek.

In zo'n tijd kreeg Noach van God een angstaanjagende boodschap te horen: de HERE is van plan de mensheid te laten omkomen in een grote watervloed.

Noach krijgt daarbij de opdracht om een reddingsboot te bouwen voor zichzelf en voor alle levende diersoorten.

Dat zijn toch heel ongeloofwaardige woorden en opdrachten?

God sprak over „wat er zou gebeuren, nog voordat dit voor iemand zichtbaar was”.

Het spreekt helemaal niet vanzelf dat Noach daar gehoor aan gaf.

Niets wees in de richting van een grote vloed. Geen weerbericht, geen economisch overzicht, geen politieke analyse, geen cultuurontwikkeling.

Wie gaat er nu bij mooi weer een reddingsboot bouwen op het droge?

*

Hoe kon Noach gehoorzamen door geloof?

We lezen in Hebreëën 11 het sleutelwoord: „Noach heeft eerbiedig de ark gebouwd”.[5.3]

In de NBV is dit woord weergegeven als „gehoorzaam”. Maar in de vertaling van 1951 staat:

„Eerbiedig bouwde hij!“. En de Statenvertaling geeft het als volgt weer: „Bevreesd geworden zijnde“.

De gehoorzaamheid van Noach had een bijzondere kleur: de kleur van eerbied en ontzag. Noach deed niet zomaar wat. Hij gehoorzaamde niet min of meer automatisch. Noach was nadenkend in zijn geloof.

Hij had ontzag voor wat de HERE zei, ook al was het onbegrijpelijk en heel anders dan hij zou willen. Gods woord maakte hem stil. En toen pakte hij hamer en spijkers om van planken een boot te bouwen.

Zijn gehoorzaamheid kwam voort uit een diepe ernst: hij durfde de woorden van God niet voorbij te laten gaan. Ze grepen hem naar de keel én ze vulden hem met eerbied. Wanneer je ontzag hebt voor Gods woord en met eerbied bent vervuld, dan gá je wel een ark bouwen. Ook al dreunt elke hamerslag door je ziel.

*

Hoe bijzonder dit is, kunnen we misschien wat beter begrijpen wanneer we het gedrag van onze grootvader eens vergelijken met het gedrag van onze tegenwoordige generatie in kerk en wereld.

Noach kreeg een bericht over de ondergang van de mensheid in zijn dagen.
Heel bijzonder wanneer je dat te horen krijgt van tevoren!

Maar hebben wij ook niet zo'n bericht gekregen?
Hebben wij niet op onze beurt een vooraankondiging ontvangen over de ondergang van deze tweede wereld?
Het staat duidelijk in de bijbel.
Net als Noach zijn ook wij gewaarschuwd.[5.4]

*

Het Nieuwe Testament is er vol van. Christus komt de wereld richten. Hij komt als een dief in de nacht. Waakt dan!

Luister hoe Petrus een parallel maakt tussen de zondvloed en het gericht dat ons nu wacht. Hij schrijft in zijn tweede brief:

„De spotters gaan er willens en wetens aan voorbij dat er in het begin al eens een hemel is geweest en een aarde die door Gods woord gevormd was uit water en door middel van water, en dat de toenmalige wereld vergaan is toen ze door het water werd overspoeld. Maar de tegenwoordige hemel en aarde worden door datzelfde woord bewaard om op de dag van het oordeel, waarop de goddelozen ten onder zullen gaan, te worden prijsgegeven aan het vuur. De dag van de Heer zal komen als een dief. De hemelsferen zullen die dag met luid gedreun vergaan, de elementen gaan in vlammen op, de aarde wordt blootgelegd en alles wat daarop gedaan is, komt aan het licht“ (2 Pe.3:5-7.10).

Op weg naar die dag zullen veel mensen onbereikbaar worden voor het goede nieuws. Dit schrijft Paulus aan Timoteüs in zijn tweede brief:

„Weet dat de laatste dagen zwaar zullen zijn. De mensen zullen egoïstisch zijn, geldzuchtig,

zelfingenomen en arrogant. Ze zullen God lasteren, geen ontzag tonen voor hun ouders, ondankbaar zijn en niets heilig achten'' (2 Tim.3:1-2).

*

Luister nadenkend naar deze woorden van onze apostelen. Ook wij zijn gewaarschuwde mensen, net als grootvader Noach.

Betekent dit nu dat we ons daar ook helemaal op instellen, net als Noach? Ik denk het niet. En wanneer je Noachs optreden eens vergelijkt met onze eigen reacties, dan valt het wat beter op hoe bijzonder Noachs geloof is geweest.

Ook al staan de aankondigingen van de ondergang van deze tweede wereld in de bijbel, toch zijn veel christenen niet erg nadenkend gestemd door deze woorden van God.

In de westerse christenheid leven vele optimistische illusies over de toekomst van evangelie, kerk en mensheid.

Er wordt veel georganiseerd aan grote acties om kerken te planten, vele bekeerlingen te winnen.

De bedoeling is goed.

Maar klinkt er soms ook niet een illusie in mee: alsof wij hier op aarde een omgekeerde beweging kunnen organiseren. Alsof kerken wel geplant zullen worden, wanneer wij het maar goed opzetten. Alsof mensen wel massaal zullen bekeerd worden, wanneer wij maar drempels slechten.[5.5]

Wanneer dat niet gebeurt en `resultaten´ uitblijven, dan is er vaak teleurstelling en ontgoocheling. Christenen gaan het soms ook aan elkaar verwijten: „Jullie schuld!´´ Veel christenen maken er ook voor zichzelf een probleem van: „Waarom heeft de kerk toch niet meer werfkracht en is het niet verschrikkelijk dat ze nauwelijks groeit?´´. En anderen voelen zich diep gefrustreerd: „Waarom zijn alle kerken niet één: dat is toch de bedoeling en dat moeten we toch ook kunnen bewerken met wat goede wil?´´

Die gevoelens van frustratie kunnen christenen opjagen in steeds nieuwe activiteiten.

Ze kunnen hen met alle optimisme uiteindelijk toch tot sombere mensen maken. Teleurgesteld. Soms zelfs verbitterd.

*

Nu is het goed dat wij in ons gebed veel van God verwachten: Hij kan mensen bekeren en kerken samenbrengen.

Daar mogen en móeten we ook om bidden.

Maar we moeten wel nadenkend bidden. We hebben ook al het een ander te horen gekregen over Gods plannen en over de toekomst waarop we ons moeten instellen.

Nadenkend luisteren naar de bijbel bewaart voor valse illusies en diepe teleurstellingen.

Denk nog eens aan Noach.

Het zou toch heel voorstelbaar zijn geweest dat Noach zich in die goddeloze tijd meer gericht zou hebben op grote bekeringsacties dan dat hij een ark voor zijn eigen gezin zou hebben gebouwd.

De zondvloed: dat wil je toch niet laten gebeuren!

Nee, dat wilde Noach ook niet.

Maar Noach boog zich voor God die wijs en rechtvaardig is en die weet wat goed is voor deze wereld.

Gods woord maakte hem nadenkend.

Hij reageerde op het bericht van het oordeel dat zou komen, heel ingetogen, heel nadenkend.

En hij bouwde een ark en veroordeelde de wereld.

*

Broeders en zusters, we hebben zulke duidelijke woorden in de Schrift over het einde van de tijden. Wanneer we goed over die woorden nadenken, dan hollen we onszelf niet voorbij in idealisme en activisme, maar dan worden we ingetogen en nadenkend.

Noach bleef de prediker van de gerechtigheid, maar hij wist tegelijk dat wij de wereld niet kunnen bekeren als het Gods tijd niet meer is.

Ook de christenen zijn vandaag geroepen om licht te zijn in hun omgeving.

Maar Paulus maakt ons daarbij ook nuchter. We zullen geen bouwlampen worden of schijnwerpers die een heel voetbalveld verlichten. We zijn geroepen om te stralen als sterren in een duistere wereld. Je ziet ze heel goed. Maar de nacht verdwijnt pas wanneer de morgenster opgaat!

Laten daarom ook wij net als grootvader Noach oplettend luisteren naar de weerberichten van God en kijken naar de buienradar van de bijbel.

Wat niemand verlangt, is wél voorzeggd!

En we moeten het dus een plaats geven in ons denken, in onze verwachtingen, in ons handelen.

Neem een voorbeeld aan uw grootvader!

Denk na over wat nog voor niemand zichtbaar is, maar wel zal gebeuren!

2. (Zorgzaam)[6]

We komen nu tot een tweede punt in deze preek. Noach was niet alleen nadenkend over Gods woorden. Hij was ook zorgzaam.

Hij bouwde een ark, zo lezen we in Hebrëen 11 „om zijn huisgenoten te redden´´.[7.1]

Hier zien we onze grote grootvader allereerst als huisvader.

Hij bouwt een schuilplaats voor zijn gezin.

Dat is niet zoveel, wanneer je de hele wereld bedreigd ziet.

Maar wanneer God zegt dat die wereld ten onder zál gaan, dan is het zorgzaam om heel bescheiden in ieder geval nog je huisgenoten te willen redden.

Geloof heeft te maken met verantwoordelijkheid.

Geen verantwoordelijkheid voor de hele wereld. Dat kunnen wij niet aan.

Maar verantwoordelijkheid voor onze directe omgeving.

Huis en gezin: dit is de belangrijkste kleine groep op aarde en in de kerk.[7.2]

Eeuwen na Noach lezen we over de intocht in Kanaän onder leiding van Jozua. Je zou zeggen: de toekomst gaat nu bloeiend open voor Israël!

Maar wanneer Jozua een afscheidsrede houdt voor zijn sterven, dan is hij heel nuchter. Hij heeft uit Deuteronomium 32 al begrepen dat het volk zal gaan afdwalen in ongeloof. Jozua nam dat woord van Deuteronomium 32 nadenkend ter harte. En hij waarschuwt Israël dan opnieuw voor die afdwaling.

Hij kondigt ook aan dat het zal gebeuren. Jozua kan dit niet keren.

Het enige dat hij kan doen, is de wacht houden over zijn gezin.

En daarom zegt hij: „Jullie zullen afvallig worden, maar ik en mijn huis wij zullen de HERE dienen” (Jozua 24:15).

Mannen en vrouwen kunnen soms druk in de weer zijn, ook in kerkelijke activiteiten.

Maar uw kernactiviteit, vaders en moeders, is uw eigen gezin.

Dáár kunt u zich inspannen om „uw huisgenoten te redden”.

Daarvoor bouwde Noach gelovig een ark.

En christenvaders en –moeders kunnen zich inspannen en er alle tijd en aandacht voor over hebben om hun kinderen op te voeden als gedoopte kinderen. Want de doop is onze ark. Timmer de doopbeloften en –eisen als een ark rond je gezin.

Je kunt de wereld niet redden en de kerk niet behouden, maar denk aan je huisgenoten. Wees hun voorbeeld, bid hen de ark in!

Voor veel mensen is dat te weinig, maar voor God is het je taak.

Zo bescheiden zorgzaam was onze grootvader Noach voor zijn huisgenoten!

*

En zo verwierf hij een groot loon.[7.3]

Kwam het allemaal later goed met zijn kinderen?

Dat is een moeilijke vraag.

Het ging met Cham anders dan met Sem.

Hoe het met hen afliep, weten we niet.

Maar het kwam in ieder geval goed met Noach zelf.

Hebreeën 11 zegt: „Zo verwierf hij de gerechtigheid die voortkomt uit het geloof” (NBV).

Zo werd hij een „erfgenaar van de gerechtigheid van het geloof” (NBG)

Wat je erft, is niet van jezelf.

Jij hebt het niet verdiend.

Je erft het.

Gelovigen verwerven genade bij God en aanvaarding door God. En dat niet vanwege hun verdiensten.

Zij verwerven die door erven. Ze krijgen het toegewezen.

En hoe werd Noach een erfgenaar van God?

Door in geloof een schuilplaats te bouwen voor zijn huisgenoten.

Vaders en moeders in de gemeente, neem een voorbeeld aan grootvader Noach!

Zorg dat u niet onterfd wordt!

Oefen uw geloof.

Blijf trouw aan elkaar als man en vrouw, wat het ook kosten mag.

Bouw samen de schuilkelder voor uw kinderen voor de dag van het oordeel.

Dan zult u erven bij God!

3. (Duidelijk)[8]

Misschien vraagt u zich nu af of de wereld nog wel in beeld blijft.

Wanneer je je richt op de kleine kring van gezin en huisgenoten, valt dan de wereld niet buiten je blikveld?

En is dat niet verkeerd?

Sluit je je niet af voor de wereld wanneer je alle aandacht geeft aan het bouwen van een reddingsboot?[9.1]

In Hebrëen 11 zien we echter dat Noach wel degelijk iets betekende voor de wereld. Juist door zijn gelovig bouwen van de ark tot bescherming van zijn huisgenoten, betekende hij iets voor de wereld.

We lezen immers: „Zo veroordeelde hij de wereld.”[9.2]

Hij scheidde zich af van de cultuur van eten en drinken. Hij werd een wat wereldvreemde arkbouwer.

Hij scheidde zich af van de vele feesten. Ze werd hij allereerst een wat bezorgde huisvader voor zijn gezin.

Het leek wel of hij de wereld om hem heen niet goed genoeg vond.

Sterker nog: de wereld voelde zich veroordeeld door dit afgescheiden gedrag.

En dat is ook wat Noach bereikte: „Zo veroordeelde hij de wereld”.

Maar dat is toch helemaal niet wat we zochten?!

Hoe kan een veroordeling van de wereld nu zin hebben?

Wat heeft de wereld daar nu aan?

Is dat zo?

Heeft de wereld daar geen baat bij?

Neem nu eens het voorbeeld van een tsunami-waarschuwing.[9.3]

Wanneer die doorkomt, zie je inheemse mensen hals over kop met hun kinderen de bergen in vluchten. Zij weten wat die boodschap betekent.

Hun vlucht is een veroordeling van de toeristenwereld aan het strand, waar men de waarschuwing misschien niet zo serieus neemt.

Maar die veroordeling is toch heel heilzaam?

Dat hebben de toeristen nodig: het besef dat ze moeten vluchten van het strand en de bergen in moeten rennen.

Door je op tijd in veiligheid te stellen, veroordeel je allen die achterblijven.

Maar is dat niet het enige dat er op zit, wanneer een tsunami nadert?

Christenen pakken hun boeltje, grijpen hun kinderen en willen hun leven redden door doop en gebed.
Ja, zo veroordeel je in feite de wereld.
Maar hoe nodig is het dat deze wereld zichzelf gaat zien als ten dode opgeschreven!
Het is de enige manier om tot actie te komen.
Wie de dreigende tsunami niet serieus neemt, blijft liggen zonnen totdat het te laat is.

Wanneer de christenheid nog op tijd iets wil betekenen voor de wereld, moet ze zélf het naderend oordeel serieus nemen.[9.4]
En passende actie nemen.
Misschien dat het een schokgolf van onrust te weeg brengt in de wereld.

Soms is er vandaag de neiging om een scheiding aan te brengen tussen ons persoonlijke kerkelijke geloofsleven én onze verantwoordelijkheid in politiek en samenleving.
Toch moeten die twee samenhangen.
U gaat niet naar de kerk voor uzelf, maar ook voor de wereld.
Tot een waarschuwing en tot een getuigenis.
Er is voor Nederland geen redding zonder bekering.
Laat dat duidelijk blijven!

Ook voor ons land en voor ons volk geldt allereerst de boodschap van Jesaja:
„Ik ben met de kinderen die de HERE mij gegeven heeft, een teken voor Israël, een zinnebeeld van de HERE van de hemelse machten, die op de Sion woont” (Jesaja 8:18).

*

Grootvader Noach was duidelijk in zijn tijd.
Laten wij als zijn nazaten ook duidelijk zijn.
Het is geen tijd voor E.H.B.O.
Er komt een tsunami!
Dat mogen de mensen aan u merken.
En u mag bidden dat God nog mensen wakker schudt.
Hij is daartoe bij machte.
Hij kan uw nadenkende en zorgzame geloof zegenen.

Noach heeft niet voor niets geloofd en gebouwd: hij werd de poort naar een nieuwe mensheid!
En de martelaren en geloofsgetuigen hebben niet voor niets geloofd: zij gingen door de poort naar het eeuwige leven van de nieuwe mensheid.
De zondvloed was een reiniging.
De vuurvloed zal een loutering zijn.
God heeft een land en een stad bereid voor Noach en voor alle gelovigen.
Wie gelooft gaat erven.
Dat geeft u vreugde over wat nog niet gezien wordt.
En het geeft u moed en kracht om nadenkend naar God te luisteren.
Een erfenis lokt!
Zalig de zachtmoedigen: zij zullen de aarde beërven.
Dankzij Jezus Christus, onze Heiland.

AMEN[10]